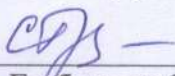

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра психології

Затверджено

На засіданні кафедри психології
філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри

проф. Грабовська С.Л.

Силабус з навчальної дисципліни

«Психологічна готовність дитини до школи»,

що викладається в межах ОПП «Психологія»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі

спеціальності 053 «Психологія»

2021 рік вступу

Львів 2021

**Силабус курсу “Психологічна готовність дитини до школи”
2023-2024 навчального року**

Назва курсу	Психологічна готовність дитини до школи
Адреса викладання курсу	Львівський національний факультет імені Івана Франка, філософський факультет, кафедра психології, вул. Коперніка 3, м.Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра психології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 Соціальні та поведінкові науки, 053 Психологія
Викладачі курсу	кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології філософського факультету Стельмашук Христина Романівна
Контактна інформація викладачів	Khrystyna.Stelmashchuk@lnu.edu.ua http://filos.lnu.edu.ua/employee/stelmaschuk-hrystyna-romanivna
Консультації по курсу відбуваються	Очні консультації в день проведення практичних занять (за попередньою домовленістю). Дистанційні консультації на платформі MS Teams або ZOOM (для погодження часу слід написати на електронну пошту викладача або зателефонувати).
Сторінка курсу	https://filos.lnu.edu.ua/academics/bachelor/curriculum-psycology
Інформація про курс	Дисципліна «Психологічна готовність дитини до школи» входить в обов'язковий компонент спеціалізації «Педагогічна психологія» з спеціальності 053- психологія для освітньо-професійної програми «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, яка викладається у п'ятому та шостому семестрах в обсязі 5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Підготовка дітей до школи – це не тільки питання освіти, інтелектуального розвитку дитини, але й формування її особистості, питання виховання. Перехід від статусу дошкільника до статусу школяра – найскладніший період у житті дитини, що пов'язаний із входженням в нове соціальне середовище з новим типом стосунків із дорослими, однолітками, новою навчальною діяльністю, і відповідно супроводжується великою кількістю проблем психологічного характеру. Оволодіння курсом «Психологічна готовність дитини до школи» допоможе забезпечити психологічну підтримку під час адаптації дитини до школи, навчить враховувати різні компоненти психічної готовності та методи їх розвитку.
Мета та цілі курсу	Метою викладання навчальної дисципліни «Психологічна готовність дитини до школи» є отримання студентами глибоких теоретичних знань щодо особливостей підготовки дитини до навчання, вивчення змісту оволодіння студентами найважливішими теоретичними і практичними знаннями щодо психолого-педагогічної підготовки дитини до навчання у школі. Цілі курсу: 1. Дати уявлення про зміст психолого-педагогічної підготовки дітей до школи. 2. Вивчити психологічні особливості дітей старшого дошкільного віку. 3. Сформувати систему знань щодо концепцій, напрямів та теорій дитячого розвитку психіки. 4. З'ясувати психологічні складові готовності дитини до школи.
Література для вивчення дисципліни	Основна: <ol style="list-style-type: none"> 1. Алексеева Т. І. Проблема психологічної готовності дітей дошкільного віку до навчання у школі. 2021. PhD Thesis. Університет імені Альфреда Нобеля. 2. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посіб. / О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, З.В.Огороднійчук та ін. - К.: Просвіта, 2001.- 416с. 3. Заброцький М.М. Основи вікової психології: Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2005. - 112с. 4. Крайг Г. Психологія розвитку. - СПб.: Питер, 2002. - 992с. 5. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій):Навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 128с. 12 6. авчин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2005. – 360 с. 7. Тести для дітей. Чи готова ваша дитина до школи/ Авт.- упоряд. М.Н.Ільїна, Л.Г.Парамонова. – К.: Школа,2003. – 336с.

	<p>8. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. – К.: Академвидав, 2009. – 560с.</p> <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Готовність дитини старшого дошкільного віку до навчання в умовах реформування української школи : матеріали II Всеукраїнського науковопрактичного семінару (20 травня 2021 р., м. Київ). Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2021. 278 с. 2. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн.. 1: Особистісно-орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади: Навч.-метод. Видання. – К.: Либідь, 2003. – 280с. .Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн.. 2: Особистісноорієнтований підхід: науково-практичні засади: Навч.-метод. Видання. – К.: Либідь, 2003. – 344с. 3. Блонский П.П. Память и мышление. – СПб.: Питер, 2001. - 288 с. 4. Вікова психологія / За ред. Г.С.Костюка. – К.,1976. -236с. 5. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посіб. / О.В.Скрипченко, Долинська, З.В.Огороднійчук та ін. - К.: Просвіта, 2001.- 416с. 6. Заброцький М.М. Основи вікової психології: Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2005. - 112с. 7. Коробко С.Л., Коробко О.І. Робота психолога з молодшими школярами. К.:Літера, ЛТД, 2006. – 416с. 8. Подоляк Л. Основи вікової психології / Психологічний інструментарій. – Київ: Плавник, 2006. – 112с. 9. Пісоцький О.П., Калюжна А.М. Проблема формування інтелектуальної готовності до школи дітей шостого-сьомого року життя. Наукові записки. Серія" Психолого-педагогічні науки"(Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя), 2020, 3: 20-26. 10. Науковий вимір соціально-педагогічних проблем сьогодення: збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції (30 квітня 2020 р., м. Ніжин) / за ред. О. В. Лісовця, С. О. Борисюк. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2020. С. 214-217 11. Руденко Ю. Основи сучасного українського виховання. - К.: Видавництво ім. Олени Теліги, 2003. - 328с.
Тривалість курсу	150 год.
Обсяг курсу	150 годин аудиторних занять. З них 24 лекційних години, 24 години практично-семінарських занять та 102 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Курс передбачає формування такої <i>інтегральної компетентності</i>, як здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.</p> <p><i>Курс формує такі загальні (ЗК) та спеціальні компетентності (СК):</i></p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 12. Здатність професійно спілкуватись державною мовою з широкою науковою спільнотою, фахівцями-практиками та громадськістю, грамотно вибудовувати наукові тексти.</p> <p>СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.</p> <p>СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).</p> <p>СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.</p> <p>СК12. Здатність до спілкування в діалоговому режимі з науковою спільнотою, фахівцями-практиками та індивідуальними і груповими споживачами фахової психологічної допомоги в певній галузі наукової та/або практичної діяльності.</p> <p><i>Програмні результати навчання (ПРН), на досягнення яких спрямоване вивчення курсу:</i></p> <p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних</p>

	<p>явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.</p> <p>ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.</p> <p>ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів тощо, відповідно до вимог замовника.</p> <p>ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.</p>
Ключові слова	Готовність дитини до шкільного навчання; дошкільна зрілість, показники готовності до шкільного навчання, криза 7 років, фізіологічна, психологічна, когнітивна, соціальна готовність дитини до школи.
Формат курсу	Очний.
Теми	Таблиця 1
Підсумковий контроль, форма	Підсумковий: Залік в кінці курсу. Письмовий контроль та усна компонента.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Загальна психологія», «Психодіагностика», «Вікова психологія», «Диференційна психологія».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки), дискусія.
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедійний проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні заняття: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50. • залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають психологічний аналіз особистості дошкільника, на основі емпіричного дослідження із застосуванням психодіагностичного інструментарію (написання психологічного портрету дошкільника). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі семінарсько-практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до заліку.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості психічного розвитку та навчання. 2. Проблема співвідношення навчання і розвитку в роботах Л.С.Виготського

	<p>(зона найближчого розвитку)</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Основні напрями психічного розвитку дітей у навчально-виховному процесі. 4. Психологічні особливості розвитку дітей дошкільного віку. 5. Новоутворення дітей дошкільного віку. 6. Розвиток психічних функцій дошкільника. 7. Розвиток особистості дошкільника. 8. Провідний вид діяльності дошкільника. 9. Анатомо-фізіологічні особливості розвитку дітей молодшого шкільного віку. 10. Психологічна готовність дитини до шкільного навчання. 11. Інтелектуальна готовність дошкільника до навчання у школі. 12. Вольова готовність дошкільника до навчання у школі. 13. Особистісна готовність дитини до школи. 14. Соціально-психологічна готовність дитини до школи. 15. Провідна роль навчання і виховання у психічному розвитку дитини. 16. Соціальна ситуація розвитку в дошкільному віці. 17. Розвиток самосвідомості і самооцінки дошкільника. 18. Розвиток спонукальної сфери дошкільника. 19. Розвиток динамічної та змістової сторін емоцій і почуттів дошкільника. 20. Криза семи років. 21. Спеціальна готовність дитини до школи. (розвиток мовлення, розвиток математичних уявлень). 22. Організація підготовки дітей до шкільного навчання у процесі взаємодії з батьками. 23. Психолого-педагогічні механізми соціалізації, за допомогою яких батьки впливають на дітей. 24. Особливості стилів сімейного виховання і їх вплив на успішність підготовки дитини до школи. 25. Вплив неадекватного батьківського ставлення до дитини на відхилення в її психічному й особистісному розвитку. 26. Мовленнєва готовність дитини до школи. 27. Розвиток математичних здібностей. 28. Педагогічний супровід розвитку старшого дошкільника
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Таблиця 1

Тиждень / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1 4 год.	Тема 1. Психологічна готовність до школи, її структура і зміст. Зміни в житті дитини, пов'язані зі вступом до школи.	Лекція, дискусія – 2 год. Практичне заняття – 2 год.	презентація, навчально-методичні матеріали	Основна : 1-8	Аналіз змін в житті дитини, пов'язаних зі вступом до школи. Зміст та структура психологічної готовності.	1 тиждень

2 4 год.	Тема 2. Особистість старшого дошкільника. Розвиток особистості у старшому дошкільному віці. Криза 6-7 років.	Лекція, дискусія – 2 год. Практичне заняття – 2 год.	презентація, навчально-методичні матеріали	Основна : 1-8	Розкрити роль і біологічних і соціальних факторів у розвитку дитини. Значення дошкільного дитинства в становленні особистості. Вплив різних видів діяльності на психічний розвиток дитини. Роль дорослого у розвитку дитини. Поняття про «зону найближчого розвитку» та сенситивні періоди розвитку. Криза 6-7 років.	2 тиждень
3 4 год.	Тема 3. Основні причини невідповідності дітей до шкільного навчання..	Лекція, дискусія – 2 год. Практичне заняття – 2 год.	презентація, навчально-методичні матеріали	Основна : 1-8	Аналіз основних причин невідповідності дітей до шкільного навчання	3 тиждень
4 4 год.	Тема 4. Структура психологічної готовності дітей до школи. Загальна готовність дитини до навчання в школі. Фізіологічна готовність дитини до школи. Мотиваційна готовність дитини до школи	Лекція, дискусія – 2 год. Практичне заняття – 2 год.	презентація, навчально-методичні матеріали	Основна : 1-8	Детальний аналіз складових психологічної готовності дитини до школи. Фізіологічна готовність дитини до школи. Зміст мотиваційної готовності дитини до школи.	4 тиждень
5 4 год.	Тема 5. Емоційно-вольова готовність дитини до школи.	Лекція – 2 год. Практичне заняття – 2 год.	презентація, навчально-методичні матеріали	Основна : 1-8	Зміст емоційно-вольової готовності дитини до школи	5 тиждень
6 4 год.	Тема 6. Інтелектуальна готовність дитини до школи.	Лекція – 2 год. Практичне заняття – 2 год.	презентація, навчально-методичні матеріали	Основна : 1-8	Зміст інтелектуальної готовності дитини до школи.	6 тиждень
7 4 год.	Тема 7. Соціально-психологічна готовність дитини до	Лекція – 2 год. Практичне	презентація, навчально-методичні	Основна : 1-8	Соціально-психологічна готовність дитини	7 тиждень

	школи. Психологічна готовність дитини до взаємодії і спілкування з учителем та однокласниками	заняття – 2 год.	матеріали		до школи. Довільність процесів регуляції дошкільниками. Готовність дитини до взаємодії і спілкування з учителем та однокласниками.	
8 4 год.	Тема 8. Формування психологічної готовності до школи у різних видах діяльності. Шкільна зрілість Підготовка дітей до навчання у школі в умовах сім'ї. Підготовка дітей до навчання у школі в умовах дошкільного закладу.	Лекція – 2 год. Практичне заняття – 2 год.	презентація, навчально-методичні матеріали	Основна : 1-8	Особливості формування психологічної готовності до школи у різних видах діяльності. Поняття шкільної зрілості.	8 тиждень
9 4 год.	Тема 9. Чинники, що зумовлюють адаптацію дитини до школи. Їх класифікація.	Лекція – 2 год. Практичне заняття – 2 год.	презентація, навчально-методичні матеріали	Основна : 1-8	Аналіз чинників, що зумовлюють адаптацію дитини до школи.	9 тиждень
10 4 год.	Тема 10. Особливості адаптації дітей до умов шкільного навчального закладу. Проблеми та труднощі в адаптації. Рекомендації для батьків та педагогів.	Лекція – 2 год. Практичне заняття – 2 год.	презентація, навчально-методичні матеріали	Основна : 1-8	Особливості адаптації дітей до умов шкільного навчального закладу.	10 тиждень
11 4 год.	Тема 11. Організація адаптаційного періоду. Етапи адаптаційного періоду. Заходи з пом'якшеного періоду адаптації дітей, при вступі до школи..	Лекція – 2 год. Практичне заняття – 2 год.	презентація, навчально-методичні матеріали	Основна : 1-8	Організація адаптаційного періоду. Заходи з пом'якшеного періоду адаптації дітей, при вступі до школи	11 тиждень
12 4 год.	Тема 12. Методичні аспекти дослідження психологічної готовності дітей до школи.	Лекція – 2 год. Практичне заняття – 2 год.	презентація, навчально-методичні матеріали	Основна : 1-8		12 тиждень